

ارزیابی روانشناختی سالمندان

تألیف

دکتر بهروز بیرشک

روانشناس مشاوره

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران

دانشکده علوم رفتاری و سلامت روان

محبوبه دادفر

دانشجوی دکتری روانشناسی بالینی

دانشگاه علوم پزشکی ایران - پردیس بین الملل

پیرحسین کولیوند

معاون مرکز تحقیقات علوم اعصاب شفا

۱۳۹۳ شمسی

کتابخانه ملی

سرشناسه	دادفر، محبوبه، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	ارزیابی روانشناختی سالمندان /تألیف: محبوبه دادفر، بهروز بیراشک، پیرحسین کولیوند؛ [برای] بیمارستان فوق تخصصی خاتم الانبیاء، مرکز تحقیقات علوم اعصاب، شفاء، تهران، بهرماه، ۱۳۹۳.
مشخصات نشر	۶۰ ص؛ معمور (بخشی رنگی).
مشخصات ظاهری	۶۱۰۰۰ ریال ۷-۹۱-۳۳۳-۶۰۰-۹۷۸.
شابک	فیبا
وضعیت فهرست نویسی	بشت جدید به انگلیسی:
یادداشت	Mahboubeh Dadfar, Behrooz Birashk Pir Hossein Koliwand. Psychological assessment of elders.
یادداشت	کتابنامه: ص. [۵۰] - ۵۹.
موضوع	سالمندان -- روان شناسی
شناسه افزوده	بیراشک، بهروز، ۱۳۲۷ -
شناسه افزوده	کولیوند، پیر حسین، ۱۳۵۰ -
شناسه افزوده	بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی خاتم الانبیاء (ص)
شناسه افزوده	بیمارستان تخصصی و فوق تخصصی خاتم الانبیاء (ص). مرکز تحقیقات علوم اعصاب، شفاء
رده بندی کنگره	BF۷۲۲۴/۵۳ الف ۴ ۱۳۹۳
رده بندی دیویی	۱۵۵/۶۷
شماره کتابشناسی ملی	۳۶۵۲۴۴۵

جمهوری اسلامی ایران
خاتم الانبیاء (ع)

ارزیابی روانشناختی سالمندان

تألیف: محبوبه دادفر، دکتر بهروز بیرشک، پیرحسین کولیوند

ناشر: میرماه

گرافیک جلد و متن: مهدیه ناظم زاده

لینوگرافی و چاپ: قائم چاپ جوریند

صحافی: عطف

نوبت و سال انتشار: نخست/ ۱۳۹۳

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۶۱۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۳۳-۰۹۱-۷

تمام حقوق اثر برای مرکز تحقیقات علوم اعصاب شفا محفوظ است.

خیابان ولیعصر^۱ - خیابان رشید یاسمی - بیمارستان فوق تخصصی خاتم الانبیاء^۲ -

تلفن: ۸۸۸۸۴۰۴۰

انتشاران میرماه: تخریش، دزاسیب، خیابان شهید رضائی، کوی شهید مرتضی عباسی، بلاک ۳، واحد ۲

تلفن: ۲۲۷۲۲۹۰۱-۲ و ۲۲۷۵۹۲۰۳-۴ فاکس: ۲۲۷۱۹۵۲۳

پیشگفتار

به منظور دستیابی به سلامت سالمندان و پیشگیری از بروز و ابتلای آنها به بیماری‌های مزمن و کاهش شیوع بیماری‌های ویژه در آنها، اولین گام شناسایی وضعیت سلامت آنها است تا بر اساس آن، نیازهای بهداشتی و درمانی آنان مشخص گردد (بهرامی، و رمضانی فرانی، ۱۳۸۴، ۱۳۸۸، کاظمی، کولیوند، بهرامی، رمضانی فرانی و دادفر، ۱۳۹۱، دادفر، بهرامی، رمضانی فرانی و دادفر، ۱۳۹۲، دادفر، ۱۳۹۲).

سالمندی و شرایط ویژه افراد سالمند و تامین بهداشت روانی و جسمانی آنها از جمله مسائلی است که توجه ویژه‌ای را می‌طلبد. تعدد و تنوع استرس‌هایی که افراد در دوران سالمندی با آن مواجه‌اند از قبیل از دست دادن شغل و موقعیت اجتماعی و نیز از دست دادن عزیزان و سلامتی، توجه به مقوله سلامت روان در دوره سالمندی را به یک ضرورت تبدیل کرده است (دادفر و لستر، ۱۳۹۳، بهرامی، دادفر و دادفر، زیر چاپ، بهرامی، دادفر، لستر و عبدالحق، ۲۰۱۴).

ارزیابی بالینی عصبی روانشناختی کامل شامل مجموعه جامع آزمون‌هایی است که توسط آزمونگرهای مختلف و در زمان‌های مختلف قابل تکرار و در موارد زیر جایز است: نقص‌های شناختی، تفکیک افسردگی پنهانی از دمانس، ارزیابی سیر یک بیماری خاص، ارزیابی آثار نوروتوکسیک (مثل اختلال حافظه در نتیجه سوء مصرف مواد)، ارزیابی اثرات درمانی (مثلاً جراحی برای صرع، درمان دارویی) و ارزیابی اختلال‌های یادگیری.

ارزیابی عصبی روانشناختی، ارزیابی استاندارد شده، کمی و تکرار پذیر توانایی‌های شناختی بیمار را امکان پذیر می‌سازد. چنین روش‌هایی ممکن است برای ارزیابی اولیه و دوره‌ای مفید باشند. آزمون‌هایی وجود دارد که توانایی‌ها را در طول طیف گسترده‌ای از قلمروهای شناختی ارزیابی می‌کنند.

روانپزشکی سالمندان با پیشگیری، تشخیص و درمان اختلال‌های روانشناختی و همچنین با تسهیل طول عمر در افراد سالمند سر و کار دارد. داده‌های مربوط به شیوع اختلال‌های روانی در سالمندان بسیار متغیر هستند ولی با احتیاط می‌توان تخمین زد که ۲۵ درصد آنها علائم روانپزشکی قابل ملاحظه‌ای دارند. شایع‌ترین اختلال‌های روانی سنین پیری عبارتند از اختلال‌های افسردگی، اختلال‌های شناختی، فوبی‌ها و اختلال‌های مصرف الکل. سالمندان همچنین در خطر بالاتر خودکشی و علائم روانی ناشی از مصرف داروها هستند.

افزایش جمعیت سالمندان بار مالی فراوانی را از نظر ایجاد تمهیدات درمانی بهداشتی در جوامع مختلف ایجاد کرده است. سازمان جهانی بهداشت (۲۰۰۹) برنامه‌ای را با تمرکز بر فرآیندهای توانمندسازی در سالمندان در سه حوزه افراد سالمند و توسعه، بهبود سلامتی و رفاه در سالمندان و اطمینان بخشی در ایجاد محیط‌های توانمندکننده و حمایتی را مورد توجه قرار داده است. به دلیل روند رو به رشد جمعیت سالمند حتی در کشورهای در حال رشد، وجود اختلال‌های روانی در آنان از مشکلات بهداشتی درمانی این کشورها محسوب می‌گردد. بدین منظور وجود ابزارهای غربالگری هنجار شده برای انجام مطالعات همه گیرشناسی و بالینی ضروری است.

مؤلفین

۱۳۹۳ شمسی

فهرست

- ۱۱ ارزیابی روانشناختی سالمندان
- ۱۱ ارزیابی افسردگی در سالمندان
- ۱۲ پرسشنامه افسردگی بک، ویرایش دوم (BDI-II)
- ۱۲ پرسشنامه افسردگی بک برای مراقبت‌های اولیه - ویژه بیماران پزشکی (BDI-PC)
- ۱۳ مقیاس افسردگی سالمندان (GDS)
- ۱۴ مقیاس درجه‌بندی افسردگی هامیلتون (HRSD)
- ۱۴ ارزیابی اضطراب در سالمندان
- ۱۵ پرسشنامه اضطراب بک (BAI)
- ۱۵ مقیاس درجه‌بندی اضطراب هامیلتون (HIRSA)
- ۱۶ پرسشنامه اضطراب صفت - حالت اسپیلبرگر (STAI)
- ۱۶ مقیاس افسردگی، اضطراب، استرس (DASS)
- ۱۷ ارزیابی اختلال وسواسی - جبری در سالمندان
- ۱۷ مقیاس وسواسی - جبری یل - براون (YBOCS)
- ۱۸ پرسشنامه وسواسی - جبری مادسلی (MOCI)
- ۱۹ فهرست اعمال اجباری (CAC)
- ۱۹ ارزیابی سلامت روانی سالمندان
- ۱۹ پرسشنامه سلامت عمومی فرم ۲۸ سوالی (GHQ-28)
- ۲۱ فهرست علایم ۹۰ سوالی فرم تجدیدنظر شده (SCL90-R)
- ۲۱ مقیاس فشار مراقب (FBIS)
- ۲۱ مقیاس استرس خانوادگی کودکان (CFSS)
- ۲۲ سوء رفتار با سالمندان
- ۲۲ پرسشنامه بررسی سوء رفتار با سالمندان (EAI) Elders Assessment Instrument
- ۲۳ وابستگی دارویی در سالمندان
- ۲۳ آزمون وابستگی دارویی سالمندان (EDAQ) Elders Drug Abuse Questionnaire
- ۲۳ ارزیابی شناختی سالمندان
- ۲۴ کارکرد کلی شناختی
- ۲۴ معاینه مختصر وضعیت روانی (MMSE)
- ۲۵ معاینه مختصر وضعیت روانی (MMST)

۲۶	ارزیابی درد در سالمندان
۲۶	پرسشنامه چند بعدی درد وست هاون - ییل (WHYMPI)
۲۸	آزمون ارزیابی عملکردی مهارت‌های مراقبت از خود (PASS)
۲۹	مقیاس فعالیت‌های زندگی روزانه کاتز (KDLA)
۳۰	ارزیابی روانی جنسی سالمندان
۳۰	مقیاس نگرش و اطلاعات جنسی سالمند (ASKAS)
۳۰	پرسشنامه جنسی
۳۰	پرسشنامه سنجش عوامل روانشناختی اختلال‌های کنشی جنسی
۳۱	پرسشنامه باورهای غیر منطقی اختلال نعوظی
۳۱	ارزیابی شخصیت سالمندان
۳۴	پرسشنامه شخصیتی چندمحوری مینه‌سوتا (MMPI)
۳۴	پرسشنامه بالینی چندمحوری میلون-۲ (MCMI-II)
۳۵	پرسشنامه سرشت و منش (ICI)
۳۷	آزمون‌های فرافکنی
۳۸	ارزیابی رضایتمندی سالمندان
۳۸	پرسشنامه رضایت مراجع - ۸ سوالی (CSQ-8)
۳۹	ارزیابی معنوی و مذهبی سالمندان
۳۹	پرسشنامه سلامت معنوی
۴۰	پرسشنامه دعا
۴۰	پرسشنامه پایبندی‌های مذهبی
۴۱	ارزیابی کیفیت زندگی سالمندان
۴۳	پرسشنامه ۳۶ سوالی کیفیت زندگی سالمندان
۴۴	پرسشنامه کیفیت زندگی سالمندان (لیپارد)
۴۵	پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی (WFOOOL-BRIEF)
۴۶	پرسشنامه سبک زندگی سالمندان
۴۷	ارزیابی ناتوانی سالمندان
۴۸	پرسشنامه سازمان بهداشت جهانی برای بررسی ناتوانی سالمندان (WHO-DAS-II)
۴۹	نسخه ۳۶ سوالی پرسشنامه سازمان بهداشت جهانی برای بررسی ناتوانی سالمندان
۵۰	منابع